

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2024. december 10-ei ülésére,
valamint azt megelőzően a Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottság ülésére

Tárgy: Halásztelek Értéktár Bizottság éves beszámolója, 2024

Napirendi pont:

Előterjesztő: Diószegi Albert, Márai Kult Halásztelek igazgató

Az előterjesztést nyilvános ülésen kell tárgyalni.

A határozat elfogadása egyszerű szavazattöbbséget igényel.

Tisztelt Képviselő-testület!

Tisztelt Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottság!

Halásztelek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 161/2023.(XI.08.) számú Képviselő-testületi határozatával létrehozott Halásztelek Települési Értéktár Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) Működési Szabályzata szerint a Bizottság évente egy alkalommal beszámol tevékenységéről Halásztelek Város Önkormányzatának Képviselő-testületének.

Az éves beszámolót Diószegi Albert, a Halásztelek Értéktár Bizottság elnöke, valamint Kálóczy Béla és Mlecsenkov László tagok készítették el.

Kérem a beszámoló Képviselő-testület általi jóváhagyását!

A fentiek alapján kérem a tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat

Halásztelek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy A Halásztelek Értéktár Bizottság éves beszámolóját jóváhagyja.

Határidő: azonnal

Felelős: Diószegi Albert

Halásztelek, 2024. december 4.

Diószegi Albert
Márai Kult Halásztelek igazgató

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

.....

dr. Mészáros Zoltán Jegyző

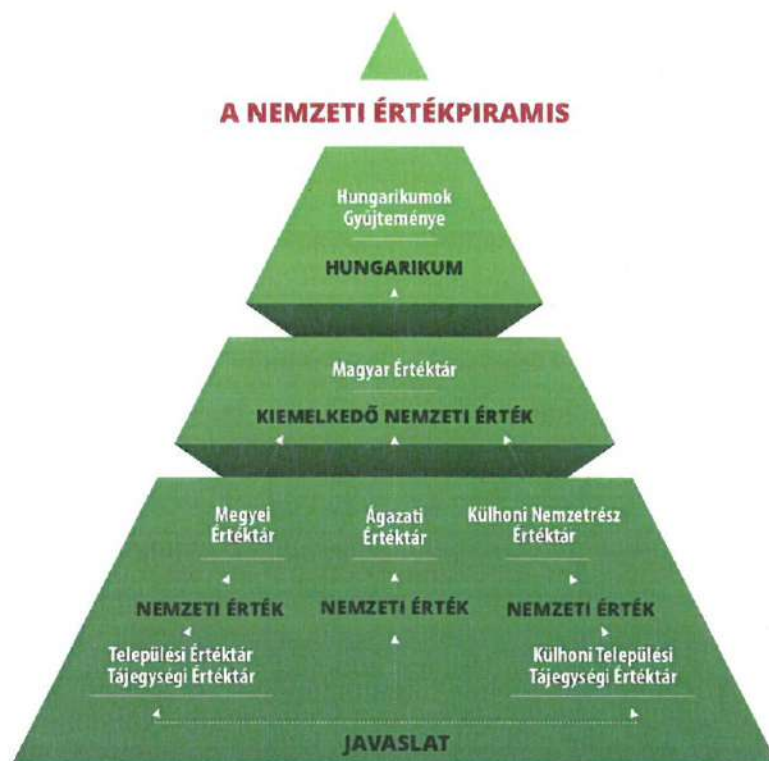
A HALÁSZTELEK ÉRTÉKTÁR BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA 2024

1. ELŐZMÉNYEK

1.1. A Helyi értéktárakról

„az értékfeltárás a Kárpát-medencei nemzetegyesítés eszköze” (Nagy István agrárminiszter)

Az értékpiramis csúcsán a Hungarikumok állnak. Alulról építkező elv szerint működik a rendszer, bárki javasolhat értéket az alap szintű értéktárakba. A nemzeti érték felterjeszthető a Hungarikum Bizottsághoz a Magyar Értéktárban található kiemelkedő nemzeti értékek közé, majd a Hungarikumok Gyűjteményének hungarikumai közé.

forrás: hungarikum.hu

A rendszerezés kategóriái: Agrár- és élelmiszergazdaság; Egészség és életmód; Épített környezet; Ipari és műszaki megoldások; Kulturális örökség; Sport; Természeti környezet; Turizmus és vendéglátás.

1.2. Települési, valamint tájegységi értéktár

A magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 3. §-a alapján a települési önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot és települési értéktárat hozhat létre.

Halásztelek Város Önkormányzata Képviselő-testülete a **161/2023.(XI.08.)** számú egyhangú **Képviselő-testületi határozattal** létrehozta a **Halásztelek Értéktár Bizottságot**.

Elnök: Diószegi Albert, Márai Sándor Közművelődési Intézmény és Városi Könyvtár;
tagok: Mlecsenkov László, történész, családfa kutató.

A képviselő-testület egyúttal elfogadta a Halásztelek Teleülési Értéktár Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzatát.

1.3. A halásztelki települési értéktár célja

...hogyan helyi szinten felkutassuk, azonosítsuk nemzeti értékeinket. Ilyen lehet például a természeti környezet, az épített környezet alkotásai, tárgyi javak, nemzeti vagy népi hagyományok, szellemi termékek, ipari megoldások stb. Ezek minősítése, lajtromozása, az eljárás lebonyolítása, majd a népszerűsítés az értéktár bizottság feladata.

Valamely értékhozónak a listára kerülését bárki kezdeményezheti (ideértve intézményeket, szervezeteket is) egy erre rendszeresített adatlap kitöltésével és kellő indoklással alátámasztva. A formanyomtatvány az alábbi linkről letölthető:

<https://www.hungarikum.hu/hu/content/javaslat-bekuldese>

A helyi értéktár adatait a bizottság a vármegyéhez továbbítja, ahol dönthetnek a vármegyei értéktárba való felvételről. Ez a folyamat akár az országos szintű nemzeti értéktárig, majd a kiemelkedő nemzeti értéket hordozó hungarikummá történő minősítéséig terjedhet. Ilyen értelemben a helyi értéktárba kerülő adatok reklámhozókká válnak, turisztikai, gazdasági jelentőségük lehet, és nem utolsó sorban a településhez való kötődést erősíthetik.

2. ESEMÉNYEK 2024-ben

A Halásztelek Települési Értéktár (a továbbiakban: HTÉB) számos cikkben, facebook posztban, személyes találkozón és rendezvényen hívja fel a figyelmet közös értékeinkre. Információt szolgáltat, adatot gyűjt és bátorítja Halásztelek polgárait, hogy aktívan vegyenek részt az értékfeltárásban. A Nemzeti Művelődési Intézet által koordinált pályázatokon keresztül, a Márai Sándor Közművelődési Intézmény és Városi Könyvtár, valamint Halásztelek Város Önkormányzata segítségével az alábbi programok megszervezésében vett részt a HTÉB:

2.1. Projektindító a Malonyay-kastélyban (2024.02.19.)

A megjelentek között voltak képviselők, iskolák megbízottai, civil szervezetek tagjai, a görög-katolikus egyház parókusa, díszpolgárok, vállalkozások képviselői és civil érdeklődők. A projekt célja helyi és nemzeti értékeink felkutatásával a nemzeti egység és az azonosságtudat erősítése, az összetartozás erősítése.

Az értéktár bizottság elnöke, Diószegi Albert adott egy áttekintést a projekt jogalapjáról, letről építkező szintjeiről és működéséről. Ismertette az eljárást, melynek három fázisa:

- a javaslattevő adatokat gyűjt az általa értékesnek tartott objektumról és a formanyomtatványt indoklással ellátva, csatolva a szükséges mellékleteket megküldi a Bizottságnak;
- a Bizottság elbírálja a javaslatot, melyhez szakértőket, közreműködőket vehet igénybe;
- a Bizottság lajtromba veszi az értéktárba elfogadott helyi értéket, nyilvántartja azt, gondoskodik a megismertetéséről.

A javaslatlételhez szükséges nyomtatványt az internetről is le lehet letölteni <https://hungarikum.hu/hu/content/javaslat-bek%C3%BCId%C3%A9se> vagy meg lehet kérni a bizottság e-mail címén: ertektarhalasztelek@gmail.com ahol szívesen válaszolunk a felmerülő kérdésekre. Az előterjesztést elektronikus úton ugyanide kérjük küldeni. A Bizottság a kellően előkészített és indoklással ellátott javaslatot elfogadja, szükség esetén visszaküldi hiánypótlásra, vagy azt elutasítja.

Néhány példával bemutattuk, hogy milyen értékeink lehetnek Halásztelken:

- építészeti büszkeségek;
- képzőművészeti életművek, maradandó művészeti alkotások;
- színvonalas irodalmi alkotások, igényes várostörténeti művek;
- sikeres sportolói, vállalkozói, közéleti életutak;
- találmányok, a mezőgazdasági kultúra egyedi értékei;
- nemzetiségi hagyományok, néprajzi emlékek, stb...

Mleczenkov László történész, bizottsági tag előadást tartott a Malonyay-kastély történetét kiegészítő levéltári kutatásairól. Régi dokumentumok bemutatásával a településünk kialakulásának közel kétszáz évre visszanyúló, izgalmas, eddig nem közölt részleteit tárta fel.

2.2. Közösségünk kincsei – vándorkiállítás (2024.02.26.-03.03.)

Az országban nálunk mutatkozott be elsőként a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum és a Magyar Nemzeti Múzeum együttműködésében a Közösségünk kincsei - Vajda Lajos és Szentendre című vándorkiállítás. Célja az volt, hogy a Pest vármegyei település értékeivel való ismerkedés során inspirációkat kaphassunk és saját, halásztelki értékeink felé fordulhassunk.

2.3. Óváry Géza festőművész életmű kiállítása (2024.04.23.-05.03.)

Lehetőség van arra, hogy gazdag életutakat, jelentős életműveket is felvegyünk a Települési Értéktárba. A kiállítással ehhez kívánt a HTÉB - Kálóczy Béla szervezésében - jó példát szolgáltatni. Az utolsó átfogó interjút is ő készítette a művésszel, melyet közzétettünk a halasztelek.hu, illetve a facebook oldalainkon¹. Reményeink szerint megszületik a javaslat, amely alapján a halászelki festőművész munkásságát fenn tudjuk tartani az utókor számára.

2.4. Légy a történelem része! – gyűjtőköri nap (2024.05.10.)

A Magyar Nemzeti Levéltár munkatársai tartottak előadást, melynek mottója: „Tárd fel lakókörnyezeted, családot írott forrásait, gyűjts hozzá történeteket, kerülj be a történelembe.”

A levéltárak tematikusan gyűjtik az ilyen típusú forrásokat is. A Magyar Nemzeti Levéltár azonosítja az érintett személyeket, helyszíneket. Amennyiben az állampolgárok a birtokukban levő maradandó értékű iratokat átadják a levéltárnak, úgy az átveszi azokat. Ha

¹ Kálóczy Béla: Beszélgetés Óváry Géza festőművésszel
<https://halasztelek.hu/letoltesek?q=&catid=304&view=frontsearch>

érzelmileg kötődnek a dokumentumokhoz, digitalizálják azokat, és csak e-másolatban őrzi meg a Magyar Nemzeti Levéltár.

A gyűjtőkori napon betekintést kaphattunk a levéltárosok munkamódszereibe és hasznos tanácsokkal láttak el bennünket az önálló kutatásaink segítésére. Az esemény látogatói színes családi történeteket osztottak meg egymással és régi dokumentumokat ajánlottak fel a MNL számára digitalizálás céljából.

2.5. Helytörténet és helyi közösség konferencia (2024.05.22.)

Pályáztunk és meghívást kaptunk a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár a PEMEKSZ együttműködésében szervezett "Helytörténet és helyi közösség - Közkönyvtár és helyi identitás" című konferenciájára, mely Szentendrén került megrendezésre. Halásztelket a HTÉB tag, Mlecsenkov László történész, családfa-kutató képviselte. Tanulmányának és előadásának témája: **Szükségkápolnától az állandó templomig – 40 éve szentelték fel az Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus templomot.**

Az előadás rendkívül sikeres volt², a tanulmány bekerült a HBPMK által szerkesztett online kötetbe is.

² Az előadás itt elérhető: <https://youtu.be/QA64Euw7azc?si=0apVdrE8GWyJvpBo>

2.6. A halásztelki bolgárok története – könyvbemutató (2024.10.24.)

A szerző Mlecsenkov László ismertette könyvét, melyben a halásztelki bolgárkertészek kerültek fókuszba. A kötetet egy átfogó tanulmány nyitja, majd az időrendi sorba rendezett korabeli újságcikkek, dokumentumok és fotók festenek színes képet a halásztelken jelentős számban élő nemzeti kisebbségről. Az est házigazdája, Kálóczy Béla méltatta a mindezidáig legteljesebb munkát a témában és javasolt további irányokat. A nagyszámú érdeklődő aztán kérdezhetette a szerzőt. Értékes hozzászólásoknak lehettünk tanúi, sok-sok inspiráló ötlettel gazdagítva a közösséget.³

2.7. Örökítsd meg a jelent a jövőnek! – történelmi fotóklub (2024.11.18.-12.16.)

A három alkalmas előadás során a Magyar Nemzeti Levéltár munkatársai látogattak Halásztelekre. A települési értékek feltárása keretében a MNL kezdeményezi a település meghatározó épületeinek és tereinek fotózását, amelyek a helyi közösségi tudat fontos elemei.

A történelmi fotóklub célja: egy-egy település történeti, kulturális, építészeti vagy életmódtörténetileg fontos értékeinek megörökítése, a fotógyűjtéssel kapcsolatos

³ Az eseményről készült felvétel: <https://youtu.be/Egvlaq6gQH0?si=rRJ-hu40Z9Bf-nrY>

alapinformációk átadása, a közös fotókincs megmentésének ösztönzése. A település lakóinak aktivitására építve digitális fotók készülhetnének az épületek, terek, emlékművek, temetők jelen állapotáról, a település képét meghatározó objektumokról.

A program felhívja a figyelmet a történelmi épületekre, közösségi terekre, ugyanakkor az archiválás, levéltári megőrzés jelentőségére is. Az elkészülő felvételek révén a település lakói maguk is aktívan gyarapíthatják a levéltári gyűjteményt. Az elkészült képanyagból kiállítás készíthető a helyi közművelődési intézményben, online közzététel formájában szélesebb érdeklődő közönség számára is elérhető módon.

3. HATÁROZATOK

A HTÉB az Működési Szabályzata értelmében javaslatait és döntéseit határozat formájában hozza. A határozatokat külön-külön, a naptári év elejétől kezdődően folyamatos sorszámmal és évszámmal kell ellátni – feltüntetve a döntéshozatal hónapját, napját és a HTÉBH (Halásztelki Települési Értéktár Bizottság Határozat) betűjelzést. A 2024-es évben meghozott határozatok:

3.1. Utcanév javaslatok

3.1.1. 1/2024_HTÉBH_2024.04.09. határozat Halásztelek 3062/26 hrsz-ú utca elnevezéséről

A HTÉB javaslata: **Wahrmann Mór utca**. Indoklás:

A heraldika jelképein kívül településünkhöz leginkább a Malonyay-kastély impozáns épülete kapcsolható, melynek csaknem másfél századon át megélt múltja van. Mire a településünk birtokába került, a viharos idők pusztításai és az emberi gondatlanság után már csak az épület alapjai voltak szilárdak. Szinte csoda volt, amikor egy évtized után az épület visszanyerte eredeti küllemét és további évek múltán a köz tulajdonába került. Ma otthont ad a város önkormányzatának és a fontos közösségi rendezvényeknek, így más funkcióval, de újra megtalálta a helyét a világban.

Egy utca elnevezésével méltó módon őrizhetnénk a kastély építtetőjének nevét. Wahrmann Mór korának kiemelkedő és megbecsült alakja volt. Fia, Ernő elévülhetetlen érdemet szerzett a Jóska-major településsé formálódásában.

3.1.2. 2/2024_HTÉBH_2024.10.28. határozat Halásztelek 4505 hrsz-ú utca elnevezéséről

A HTÉB javaslata: **Füzesséry István utca**. Indoklás:

Családja a Malonyayak mellett meghatározó szerepet töltött be Herminamajor életében, akikkel rokonságban is állt. Füzesséry István adományozta a temető területét a településnek.

Élete: Füzesséry István katonai felderítő, fényképész, országgyűlési képviselő. (Gargócbogdány, 1894. augusztus 19. – Albertfalva, 1949. december 19.)

Régi nemesi család sarja, családfájukat az 1300-as évek végéig vezetik vissza. A Baross utcai bencés gimnáziumban érettségizett. Az 1910-es évek elején kispap növendék volt Rómában, majd amikor kitört az első világháború, hazajött harcolni. Két évig szolgált az orosz fronton tüzérségi megfigyelőtisztként. 1915-ben fejlövést kapott, de felépült, és jelentkezett Wiener Neustadtban repülőtishti kiképzésre. 1916 és 1918 között légifénykép felderítőként hajmeresztő berepüléseket hajtott végre az ellenséges vonalak mögé. Bátorságának és szakértelmének köszönhetően elnyerte társai és felettesei elismerését. A légi fényképezés területén nyújtott rendkívüli műszaki és művészi teljesítménye nagy elismerést váltott ki. Két év alatt kilencszer lőtték le a gépét, mégis túlélte.

A háború után, 1920-ban vitézi címet kapott és hősiességéért tizennégy hold földbirtokra elővételi jogot kapott Tököl község Herminamajor felőli külterületén. A kedvezményes árat a harmincas évek végére ki is fizette részletekben. Hatalmas gazdaságot hozott itt létre, élete hátralevő részében ezzel foglalkozott.

1944-ben mint gyapjúügynök a Pannónia Gyapjúgyár katonai parancsnoka lett; lengyel és zsidó menekülteket rejtegetett. 1945-ben csatlakozott a Polgári Demokrata Párt budapesti szervezetéhez. 1945. április 2-án Budapest képviselőjébe választották be az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe. 1945. szeptember 26-ától a PDP kereskedői csoportja elnökségi tagja lett. A Magyar Kereskedők Országos Központi Szövetségének társelnöke volt. 1946-ban a politikai rendőrség őrizetbe vette, de három hónap múlva váltságdíj fejében szabadon engedték.

3.2. Javaslatok elbírálása a települési értéktárba való felvételről

A HTÉB a hozzá beérkezett javaslatról 90 napon belül döntést hoz. A Bizottság ülését az elnök hívja össze. A munkába bevonhatja a város közművelődési szervezeteit, továbbá a területi szinten működő szakmai, egyházi vagy civil szervezeteket, valamint egyéb szakértőket. 2024-es határozatok a hozzá érkezett javaslatokról:

3.2.1. 3/2024_HTÉBH_2024.11.07. határozat Ganevné Székely Katalin népművészeti örökségének települési értéktárba való felvételéről

Ganevné Székely Katalin (1949. 04. 22. - 2022. 10. 07.)

Benyújtó: dr. Nemesházy Valéria

Szakterület megnevezése: **kulturális örökség**

A Bizottság érdekesnek találta Ganevné Székely Katalin életútjának, munkásságának felvételét a Halásztelki Települési Értéktárba, kulturális örökség szakterületen. Indoklás:

A gyöngyfűző népi iparművész a helyi óvodában óvónőként dolgozott nyugdíjba vonulásáig, de munkássága, életútja nem csak a keze alatt cseperedő ovisok számára adott példát, hanem a kézművesség iránt érdeklődő szélesebb kör számára is.

A gyöngyfűzéssel 2000-ben ismerkedett meg Szálkán. Oláh Márta volt a mestere, aki a sárközi gyöngyök és a viselet iránti elköteleződést országszerte számos tanítványa részére tette lehetővé. Kati néninek is szívügyévé vált a népi gyöngyfűzéssel kapcsolatos néprajzi és gyakorlati ismeretek továbbadása, célja lett a népi, különösen a sárközi gyöngyfűzés minél szélesebb körben való megismertetése.

Alapító tagja a Hagyományok Háza Baráti Köre Egyesületnek. Tagja, majd 10 évig elnöke volt a Magyar Gyöngy Egyesületnek. Ebben az időszakban az egyesület székhelye is Halásztelken

volt, és helyben is számos alkalommal tanította a népi ékszerek készítését. Résztevéője volt a karácsonyi kézműves vásároknak, és rendszeresen találkozhattak vele a Mesterségek Ünnepeinek kézművesei között is. 2016-ban a Magyar Kultúra Napján Halásztelken nyílt meg az egyesület ünnepi kiállítása.

Elnökségének ideje alatt arra törekedett, hogy a Magyar Gyöngy Egyesület tagságát eggyé kovácsolja. A kéthetenként összegyűlt érdeklődőknek a modern és a népi gyöngyfűzés-technikák megismerését tette lehetővé, olykor külsős oktató bevonásával.

Kapcsolatot ápolott a csehországi Ruszinov akkori polgármesterével, közösen szerveztek az ott élőknek gyöngyfűző tanfolyamot, amelyekre az egyesület tagjai közül vitt segítők, oktatókat. Számos programot szervezett. Felejthetetlen élmény marad a csehországi Jablonecbe tett kirándulás, valamint a Magyar Gyöngy Egyesület 15 éves fennállása alkalmából létrehozott két kiállítás is.

Könyvet írt Gyerekékszerek gyöngyből címmel (2003). 2004-ben elnyerte a népi iparművész címet. Életében két alkalommal kapta meg ékszereire a Magyar Kézműves Remek díjat (2007, 2012).

Munkáit számos pályázaton és kiállításon tekinthették meg, többek között 2018-ban a KÉZ-MŰ-REMEK című kiállításon a Műcsarnokban, ahol egy debreceni bogláros párta szerepelt alkotásai közül.

2019-ben lemondott az egyesületi elnöki tisztségéről, 2022-ben a Magyar Gyöngy Egyesület közgyűlése tiszteletbeli taggá választotta. *A Magyar Gyöngy Egyesület és a Hagyományok Háza közös szervezésében 2023. május 6-án „A népiékszer-készítés jövője” címmel megrendezésre került szakmai nap alkalmával tiszteletére és emlékére meghirdetett gyöngyékszer-pályázatra alkotónként egy-egy népi ékszert lehetett benyújtani.*

Munkája és személyisége óvónőként is felejthetetlen, de – mondhatjuk – a gyöngyfűzéssel, annak tanításával teljesedett ki igazán. Segítőkész, barátságos, vidám egyénisége meghatározó színfolt volt Halásztelek és a gyöngyös közösség életében egyaránt.

3.2.2. 4/2024_HTÉBH_2024.11.07. határozat a Halásztelki Mesenapok települési értéktárba való felvételéről

Benyújtó: Mlecsenkov T. Lászlóné

Szakterület megnevezése: **kulturális örökség**

A Bizottság érdemesnek találta a Halásztelki Mesenapok felvételét a Halásztelki Települési Értéktárba, kulturális örökség szakterületen. Indoklás:

Halásztelek városában immár 16. alkalommal került megrendezésre a „Halásztelki Mesenapok”. A régióban egyedülálló gyermekrendezvényre minden esztendőben egy adott tematika jegyében kerül sor. 2024-ben például „Terülj, terülj asztalkám – ételek is italok a népmesékben” adja meg a mesenapok kereteit.

Gyermekek generációi számára adott számos emlékezetes emléket e rendezvény, melyen zenei és színházi produkciók, kézműves és ügyességi játékok illetve kézműves és street food árusok színesítik a programot.

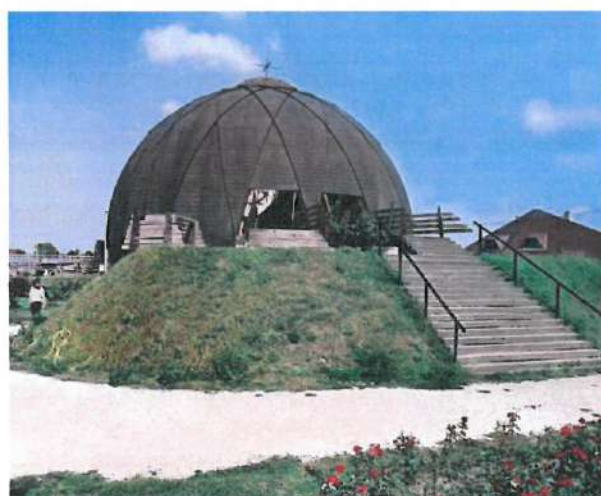
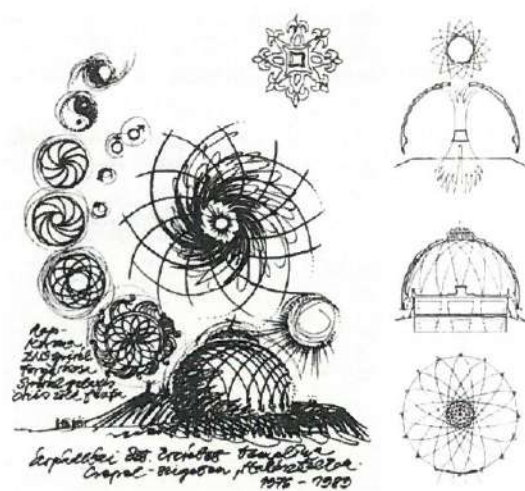
A rendezéssel járó munka oroszán részét a kezdetek óta a Márai Sándor Közművelődési Intézmény munkatársai mellett a „Mesemátkák” végzik. Ők olyan helyi pedagógusok, akik társadalmi munkában, saját szabadidejük terhére végzik a szervezőmunkát és előadások betanítását. Az ötletadó Holakovszkyné Bense Alíz tanárnő volt.

A helyi óvodák és iskolák diákjai és óvodásai nevelőik és tanáraik irányításával esztendőről esztendőre adnak elő színdarabokat szüleik és a város lakóinak legnagyobb örömére.

A Szent László Napok mellett a Mesenapok Halásztelek egyetlen olyan rendezvény, amely az alapításától kezdve, a pandémia évét kivéve, megszakítás nélkül meg lett rendezve. A programok magas színvonala, a helyi oktatási intézmények bevonása olyan maradandó értéket jelent, amely a „Halásztelki Mesenapokat” méltóvá teszi a Helyi Értéktárba vételére.

Olyan ünneppé vált gyermekek, szüleik és nagyszüleik számára egyaránt, amely a találkozások, a helyi identitás erősödése által ismerkedésre, kötetlen beszélgetésekre is lehetőséget ad gyermekek és felnőttek számára egyaránt.

3.2.3. 5/2024_HTÉBH_2024.11.07. határozat a Halásztelki Árpád-házi Szent Erzsébet-templom települési értéktárba való felvételéről

Benyújtó: Mlecsenkov T. Lászlóné

Szakterület megnevezése: **épített környezet**

A nemzeti érték fellelhetőségének helye: 2314, Halásztelek Kisgyár utca 42. (Térkép: 47.36363, 18.98215) <https://www.openstreetmap.org/way/371575013>

A Bizottság érdekesnek találta a Halásztelki Árpád-házi Szent Erzsébet-templom felvételét a Halásztelki Települési Értéktárba, épített környezet szakterületen. Indoklás:

1982. november 19-én Árpád-házi Szent Erzsébet címünnepén szentelték fel Halásztelek római katolikus templomát, mely az organikus építészet egyedülálló alkotása, az ország egyetlen jurtatemploma. A 16 sarokkal közrefogott gömbhéj, a magyar Szent Korona boltozatának formáját veszi fel, nyitott opeionja fölött kis szögben elfordított latin kereszttel. Ez a különleges templom 1978 és 1982 között épült, a római katolikus és a görögkatolikus hívek összefogásával, Szenderffy Ferenc plébános kezdeményezésére. Az épület kialakításában a tervező Csete György kozmikus világmodellje jelenik meg. A templom épülete ősi magyar sátorforma, szimbolizálva ezzel az égbolt és a föld találkozását. A hagyományos katolikus templomok térszervezésével felhagyva centrális teret alkot, ahol a félgömb kupola középpontjában helyezkedik el az oltár. A tér belső elrendezésénél az arany metszés szabályait alkalmazták. Az épület belső szerkezete – mintegy negatív formaként – a gömb formájú szentségházon jelenik meg. A nyíló rózsát szimbolizáló oltár a templom védőszentjének, Árpád-házi Szent Erzsébetnek a legendájára utal. Először egy kivágott fa tönkjéből szerették volna kialakítani, majd a ma is látható megoldást választották. A templom stílszerűen föntről kapja a fényt. Ahogyan Csete György írta: FÉNYTENGELY köti össze az Eget és a Földet, a napsugár bearanyozza a teret, melyben így örökké jelenvaló a karácsonyi üzenet. A hajdani miséző hely egyik művészi alkotása, egy szép tiroli Szent Erzsébet-szobor volt. A jurtatemplomnak is ez lett az ékessége, és ezért választották Szent Erzsébetet a templom védőszentjéül.

A halásztelki Árpád-házi Szent Erzsébet templom alkotói:

Kivitelező: Szenderffy Ferenc, Steer Antal, és Halásztelek lakói

Építész: Csete György; Statikus: Dulánszky Jenő

Szűz Mária szobor: Csikai Márta; Textíliák: Csete Ildikó

A „Szükségkápólnától az állandó templomig”⁴ című, 2023-ban Mlecsenkov László által összeállított kiadvány szépen összefoglalja, illusztrálja és alátámasztja a fenti döntést.

⁴ A kiadvány itt olvasható: <https://halasztelek.hu/letoltesek?q=&catid=304&view=frontsearch>

4. JÖVŐBENI TERVEK

Közös értékeinkre hívjuk fel a figyelmet a 2025-re szervezett eseményeinken is. Fontos, hogy erősítsük az összetartozás élményét, a lokálpatrióta szemléletet. Bátorítjuk Halásztelek polgárait, hogy aktívan vegyenek részt a helyi közéletben, kutassák a fellelhető értékeket, ápolják azokat és teremtsenek újakat. a HTÉB várja tehát javaslataikat a Települési Értéktárba. Főbb irányvonalaink:

- helyi művészek bevonásával fotó és festménykiállításokat kezdeményezünk;
- a Magyar Nemzeti Levéltár munkatársainak segítségével érdekes előadásokat és foglalkozásokat tartunk;
- kezdeményezünk egy, a városban fellelhető értékeket összefoglaló kiadvány létrejöttét elektronikus és nyomtatott formában is;
- az információk megosztására a városi honlapon belül önálló „Halásztelki Települési Értéktár” fül szükséges
- Lehetőséget adunk hírlevél feliratkozásra, ahol rendszeresen szolgáltatunk információt a témába. Jelentkezés: ertektarhalasztelek@gmail.com
- Lehetőség van csatlakozni Halásztelek Települési Értéktár Facebook csoportunkhoz: <https://www.facebook.com/groups/902153151426037>
- saját logó megalkotása;
- testvérvárosaink értékeinek megmutatása Halásztelken, a mieink megmutatása náluk;
- az ifjúság bevonása;
- az önkéntesség szükségessége, elhivatott kulcsemberek megtalálása;
- rajzpályázat, fotópályázat, helyi történetek gyűjtése;
- vezetett körséta az értékeink mentén, állomásokkal, játékkal;
- idegenforgalmi célú városi útikalauz megjelentetése;
- javaslat elkészítése a halásztelki Árpád-házi Szent Erzsébet templom vármegyei értéktárba való felvételéről
- ötletadóként, a halásztelki polgárok figyelmébe ajánljuk az alábbi lehetséges értékeket, amikhez várjuk a javaslatokat:

- Malonyay-kastély (épített környezet);
- Bolgárkerék (épített környezet);
- a Halásztelekről írott könyvek;
- helyi, jelentős művészek életművei;
- egyéb, a helyi lakosok által feltárt értékek.

Sok minden történt tehát az elmúlt évben, mégis meg kell állapítanunk, hogy nem sikerült teljesen áttörni a közöny falát. A helyi közösség nem mozdult meg olyan mértékben a téma iránt, mint amennyire számítani lehetett. Csak egy maroknyi csoport érzi szívügyének a települési értékek felkutatását, ápolását. Elő kell mozdítani a kulturális egyesületek, a civil szervezetek, az oktatási intézmények és a lokálpatrióta szemléletű, aktív, cselekvő magánemberek ez irányú tevékenységét. A hagyományait ismerő, azokat megélő polgárok közössége szebb, tartalmasabb, élhetőbb közösséget eredményez.

Bízva a minél szélesebb körben bevonódó halásztelekiek munkájában, hiszünk benne, hogy a következő években nagy fejlődésnek, értékek teremtésének lehetünk részesei.

Kelt, Halásztelek 2024.12.03.

.....

Diószegi Albert, elnök

.....

Kálóczy Béla

.....

Mlecsenkov László

